

Archeologienota Gent AZ Maria Middelaes

Programma van maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

31-5-2018

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Gent AZ Maria Middelaes, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein is gelegen in Gent (gehucht Maalte), in de provincie Oost-Vlaanderen, aan de Buitenring-Sint-Denijs 30 en heeft een totale oppervlakte van ca. 10500m². Op het terrein bevond zich het algemeen ziekenhuis Maria Middelaes. Het voormalige ziekenhuis bestond uit meerdere gebouwen die zich vrij centraal op het terrein bevonden. Rondom de gebouwen bevond zich een wegenis en bijhorende parkeergelegenheden. In 2016 is reeds gestart met de sloop van de gebouwen, enkel een deel van het centrale gebouw, het kasteel Hanet uit 1913, is nog bestaande. Het ziekenhuis werd opgebouwd uit paalfunderingen die tot 10m diep in de bodem reiken volgens een grid van 7 x 7m. De bouw en afbraak impliceert dan ook een hoge verstoringsgraad van het bodemarchief tot op grote diepte. Kadastraal gezien bevindt het terrein zich op: Gent, afdeling 9, sectie I, perceel nr. 495M2, 495H2, 482X en 1482Y.

Binnen de grenzen van het plangebied worden twee bodemtypes aangegeven, OT en OB. Het zuidelijk deel wordt aangegeven als bebouwde zone (type OB) waarbij geen bodemkundige gegevens gekend zijn. De rest van het plangebied staat gekarteerd als een vergraven gronden (type OT). Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd (kunstmatige gronden). De bodems in vergraven terreinen (OT) zijn daar een voorbeeld van.

Voor het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens gekend. Op de 18de-eeuwse Ferrariskaart worden ter hoogte van het plangebied een omwalde en omgrachte hoeve weergegeven. Op de 19de-eeuwse kaarten is een deel van de grachten gedempt en verlegd en is de bewoning verschoven naar de gedempte gracht. Later wordt nog een vijver toegevoegd in het zuiden. Sinds het begin van de 20ste eeuw wordt een kasteel opgetrokken dat in de jaren '30 omgevormd en uitgebreid wordt tot een groot ziekenhuis. Op de luchtfoto van 1971 is een deel van het ziekenhuis te zien, dat zich nadien verder uitbreidt tot de rest van het projectgebied dat tot voor kort volledig bebouwd en/of verhard was. Momenteel rest op het terrein enkel nog het centrale Kasteel Hanet, de overige zijn reeds afgebroken. Tot voor kort was vrijwel heel het projectgebied bebouwd en/of verhard. Het archeologisch kader toont een aanzienlijke kans op het aantreffen van sporen en vondsten vanaf de steentijd tot de Nieuwste Tijd. Voor de steentijd wordt het aantreffen van *in situ* steentijdartefacten echter zeer laag ingeschat gezien de bodemkundige gegevens.

De sloop van de voormalige ziekenhuisgebouwen werd reeds uitgevoerd in 2016 en 2017. De geplande werken bestaan nu uit de aanleg van weginfrastructuur, de aanleg van enkele tijdelijke parkings, groenzones, parkaanleg en restauratie/uitbreiding van het kasteel. Ten zuiden wordt de inkom tussen de Buitenring-Sint-Denijs en het parkeergebouw heraangelegd. Hiervoor wordt de bestaande verharding (KWS verharding) opgebroken tot en met de onderfundering (ca. 50cm). Voor

de aanleg van de nieuwe weg zal ca. 50-70cm afgegraven worden. Ten westen wordt een nieuw tracé voor de bussen van de Lijn aangelegd, met in het noorden de aanleg van één halte, hiervoor zal 60-70cm diep worden afgegraven. Ten oosten is een tijdelijk fiets- en voetpad gepland met hierlangs een tijdelijke parking met kiezels. Voor het fiets- en voetpad zal 30-60cm afgegraven worden, voor de kiezelparking 30-50cm. In de zuidoostelijke hoek is een rijweg met KWS verharding en enkele parkings gepland. Voor deze rijweg zal 50-70cm worden afgegraven, voor de parkings 35-60cm. Rondom de westelijke en zuidoostelijke wegen wordt nog een groenzone voorzien met wadi's, hiervoor zal de afgraving ca. 25 tot 60cm bedragen. In het centrale deel zal een nieuw park aangelegd worden voorzien van vier vijvers. Twee vijvers/beken situeren zich parallel aan de nieuwe wegen is aan de westelijke en oostelijke zijde. Beide hebben een breedte van ca. 3m en een diepte van ca. 1m. In het noorden wordt een trapeziumvormige vijver aangelegd met een wandelpad en terras centraal in de vijver. De vijver wordt 1m diep uitgegraven en heeft een oppervlakte van ca. 750m². In het zuiden wordt een vijver aangebouwd tegen een nieuwe aanbouw van het kasteel. De vijver heeft een U-vorm met een oppervlakte van ca. 240m² en een diepte van ca. 1m. Het kasteel Hanet zal gerestaureerd, verbouwd en uitgebreid worden tot restaurant, bar en kantoren. Aan de noordelijke zijde zal een aanbouw komen van ca. 170m². Er wordt geen kelder voorzien. De rest van de centrale zone wordt ingenomen als parkzone met gras voorzien van enkele wandelpaden. Als laatste worden langs de wegen bomen aangeplant.

De voormalige ziekenhuisgebouwen werden gefundeerd op palen die tot 10m diep in de bodem reiken. De palen werden ingepland volgens een grid van 7 op 7m. Deze ziekenhuisgebouwen werden reeds gesloopt in 2016 en 2017.

Gezien het projectgebied reeds volledig bebouwd en/of verhard was zullen de geplande bodemingrepen plaatsvinden in reeds verstoorde grond en geen impact hebben op het archeologisch archief. Dit wordt bovendien nog bevestigd door de bodemkaart waarbij het noordelijk deel als OT, vergraven gronden, weergegeven wordt en het Digitaal Hoogtemodel waarbij duidelijke hoogteverschillen waar te nemen zijn. De kans op het aantreffen van archeologisch sporen of structuren wordt zeer laag ingeschat gezien de hoge verstoringsgraad.

Om bovenvermelde redenen dient geen verder archeologisch vooronderzoek te gebeuren in gelijk welke vorm.